

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

LXXIV. Qua ratione satisfactio creaturæ, sit impossibilis pro peccato
mortali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

mericam, ut suprà Contr. 34. ex Angel. Magistro ostensum est, particulam diminuentem, *quantam*, adjecit, quam Notam constanter etiam in aliis locis adhibuit, E. G. 3. p. q. 1. a. 2. ad 2. & 3. dist. 1. a. 2. ad 5. & dist. 0. q. 1. a. 2. & hujus loco substituit adverb. 2. *Quodammodo*. 4. dist. 16. q. 3. a. 2. q. 5. inquit: *Mortalia quantitate infinita* NB. *quodammodo habent*. [Secundò, (pergit S. D.) ex bono, quod per peccatum auferebatur, quod est infinitum, scilicet ipse Deus, cujus participatione fiunt homines beati.] Quibus Verbis, sicut Visio Beatifica, quæ est participatio Boni infiniti, est tantum infinita *secundum quid*, vel *terminativè*, eò quod ejusdem termini simpliciter infiniti, non sit infinitè perfectà participatio, sed sit possibilis perfectior in infinitum, sicut etiam peccato, tanquam causali amissioni Boni infiniti solummodo tribuitur infinitas *secundum quid* seu *terminativè*, ut Contr. 35. ex S. Thoma demonstravi: propterea S. D. iterum assignat novam rationem annexæ limitationis per vocem *Quandam*. [Tertiò, (inquit ulterius S. D.) ex ipsa natura, quæ corrupta erat, quæ quidem infinitatem *Quandam* (utique non *Moralem*, sed *Limitatam*) habet, in quantum in ea possunt supposita in infinitum multiplicari.] Ad eòque habet infinitatem non categorematicam, ac perfectam, sed syncategorematicam, & talem vim inficendi plures & plures homines habet etiam peccatum, nempe limitatam per particulam *Quandam*, vi cujus negatur posse dari infectionem simpliciter infinitorum hominum actu.

332. Et ex his tribus causis infinitatis *secundum quid* seu *cujusdam*, non malè conclusit S. D. (ut immeritò veretur Adversarius) opus esse, ut satisfactio condigna habeat virtutem infinitam, seu, ut ait S. Th. 3. p. q. 1. a. 2. ad 2. *Efficaciam infinitam*, utpote *DEI*, & *hominis existens*: partim quia ex dignitate personæ contempta, & per satisfactionem placandæ, contemptus Divinus geometricè crescit, & e contra valor satisfactionis decrescit, nisi satisfaciens sit infinitæ dignitatis, transfundens Valorem infinitum, & incapacem decrementi: partim quia terminus recuperandus erat Bonum simpliciter infinitum, Vis autem demeritoria peccati originalis erat etiam extensivè ad personas reconciliandas syncategorematicè infinita, proinde necessè fuit, ut tam multis indignis, & quidem indignis tanti Boni, corresponsderet valor satisfactionis & meriti, qui esset à magnitudine Boni, & multitudine indignorum inexhaustibilis, nim. infinitus; etiam si peccatum modis prædictis tantum haberet infinitatem *Quandam*, quam particulam S. D. secundo loco, ab Adv. citato, non ideo iterum omisit, ut assereret infinitatem malitiæ simpliciter, sicut neque ut assereret infinitatem *physicam*, sed quia ex aliis verbis, in textu

positis, satis intelligitur infinitas *secundum quid* per comparationem *aversionis* ad terminum à quo, infinitum, ratione tamen solum finitè participabilem, juxta secundum modum paulò antè ex S. D. relatum.

333. Ad alterum, quod in fine suæ Thesise subjungit Adversarius, inquit: [Quia verò D. Thomas ibidem notat, *non esse infinitum infinito majus*, (saltem materialiter, ob id, quod habet hic q. 10. a. 3. ad 3.) ideo Haunoldus l. c. n. 13. dicens, quod alia peccata aliis magis à DEO *avertant*, non rectè sensit, si Theologicè loquendo *avertio* à conversione distinguatur, & consideretur præcisè, ut est offensa Personæ infinitæ.] Respondetur P. Haunoldum rectè & cum S. Thoma sensitse, negando suppositum, quod peccatum sit simpliciter infinitum, & quod proinde non possit unum esse majus altero in ratione *aversionis*, non quidem ex parte termini simpliciter infiniti, sed ex parte ipsius actus, quatenus tantò magis est contemptivus, quanto gravius est prohibitus. Unde cum hoc ipsum argumentum Adversarii S. D. sibi objecisset q. 2. de malo a. 9. ad 5. his verbis: [Infinitum non est majus infinito: sed quodlibet peccatum mortale est infinitum; quia est contra bonum infinitum, quod est DEVS: unde & poenam infinitam meretur. Ergo unum peccatum non est majus alio.] Sic respondit. [Dicendum quod à Bono infinito aliquis NB. avertitur actu finito: & ideo peccatum essentialiter NB. finitum est, licet habeat aliquam habitudinem ad Bonum infinitum.]

CONTROVERSIA LXXIV.

SATISFACTIO CREATURÆ.

Quâ Ratione hæc sit impossibilis pro Peccato mortali.

334. EX dictis præcedenti Controversiâ, quomodo S. Thomas ex tribus causis, infinitatem *quandam* in peccatum mortale transfundentibus, rectè intulerit, ad DEVM condigna satisfactione placandum, necessariam esse efficaciam satisfactionis infinitam, præstitam ab Homine Deo, manifestè colligitur, quod eodem modo etiam P. Haunoldus lib. 4. n. 66. possit DEI, à pura creatura, quantumvis sanctâ, *implacabilitatem* salvare, etiam si peccato denegetur absolutam infinitatem. Imò nisi hæc denegetur peccato, non potest Adversarius salvare, quomodo condigna satisfactio Hominis DEI, habens efficaciam infinitam, fuerit *superabundans*, eò quod ipse Adversarius testimonio S. Thomæ

priori Controversiâ allato, compulsus fatetur, unum infinitum non esse majus altero, si ambo sint absolute infinita: Si autem peccatum mortale sit tantum quodammodo, seu secundum quid infinitum, satisfactio Christi verò sit absolute & simpliciter infinita facit ostenditur, quo pacto illa fuerit *superabundans*, teste S. Thoma. 3. p. q. 48. a. 2.

335. Nunc ergo tantum ad Contrarias rationes Adversarij respondendum est, quibus pro peccato *infinita malitia secundum quid* placabilitatem DEI per satisfactionem puræ creaturæ frustra persuadere conatur. Primò inquit, [Licet persona creata, actum Charitatis eliciens, secundum se considerata, sit ordinis inferioris ad offensam; tamen ut exornata gratiâ sanctificante, Ordinis est Divini, & consequenter in eodem ordine cum offensa.] Hoc argumentum nimium, adeoque nihil probat, & supponit falsum. Si enim ad condignam satisfactionem sufficit, quod sit ordinis Divini, sicut offensa; sequitur, quodvis opus supernaturale, à pura creatura in statu gratiæ pro satisfactione DEO exhibitum, pro qualibet gravitate & multitudine Divinæ offensæ, condignè satisfacere: & hoc est nimium.

336. Id verò, quod supponitur, etiam est falsum; quia non ideo satisfactio puræ Creaturæ pro offensa secundum quid infinita statim esset condigna, eò quod esset ordinis Divini sicut offensa; (imò offensa non est Ordinis Divini, si per hunc intelligatur ordo supernaturalis, ad quem elevatur satisfactio in statu gratiæ, sed est offensa naturalis, Personæ Divinæ) Verum ideo implicat, quod quantacunque satisfactio puræ creaturæ in statu gratiæ, & ordine supernaturali exhibita, sit condigna: quia offensa secundum proportionem geometricam tantò est gravior, quantò Major & Dignior est persona læsa; satisfactio verò tantò est levior, & contemptibilior, quantò major est distantia dignitatis inter personam satisfaciendam, & inter eam, cui fit satisfactio. cum ergo status gratiæ, seu Filij duntaxat Adoptivi, non tollat infinitam distantiam inter satisfaciendam puram creaturam, & inter Deum læsum, hinc Deus habet omnimodam implacabilitatem per quantamcunque satisfactionem puræ Creaturæ, etiam sanctificatæ per gratiam.

337. Quapropter cum D. Thoma hic q. 1. a. 2. ad 2. non aliunde, quàm ex eo, quod peccatum habeat infinitatem Quandam (quam particulam Adversarius ex textu S. Thomæ hic expunxit, utpote valde sibi inimicam) seu vim offensivam, quacunque satisfactione puræ creaturæ graviorem, P. Haunoldus ita infert per Verba S. Thomæ: Unde oportuit ad condignam satisfactionem, ut actus satisfaciens haberet effectum infinitum, utpote DEI & hominis exiens.

338. Secundò opponit Adversarius, [Nec ad satisfactionem æqualem necessaria est æqualitas satisfaciens, cum persona offensa; sed sufficit æqualitas satisfactionis cum injuria; aliàs contra communem Theologorum sententiam, pro peccato Veniali non posset creaturæ condignè satisfacere; nisi ergo offensa mortalis statueretur simpliciter infinita, non erit Ordinis Superioris ad omnes actus satisfactorios creaturæ.] Respondetur, ad satisfactionem æqualem universaliter quidem non esse necessariam æqualitatem satisfaciens cum persona offensa; si tamen hæc sit infinitæ dignitatis, ut proinde offensio sit infinita secundum quid, requiri æqualitatem satisfaciens cum persona offensa, ut eam in cit. textu omnino requirit S. Thomas; quia illa non posita, offensio DEI propter infinitatem secundum quid, est major quantacunque satisfactio personæ inæqualis, illa verò posita satisfactio Hominis DEI est maior propter absolutam infinitatem quibuscunque offensionibus DEI. Unde impossibile est poni satisfactionem pro peccatis mortalibus purè condignam; si enim ponatur à pura creatura, est insufficientis, si ab Homine DEO, est superabundans; atque adeò offensio DEI, & satisfactio nunquam possunt esse ejusdem ordinis quoad æstimabilitatem in suo genere, id est, offensivo, & reconciliativo.

339. Ad institutam verò paritatem peccati mortalis cum Veniali P. Haunoldus facile assignabit rationem disparitatis, quippe is lib. 4. n. 2. negat suppositum, quod peccatum Veniale sit propriè offensa DEI, eò quod non sitaversio à DEO, vel dissolutio amicitie, de cujus ratione est, ut amicus se non præbeat implacabilem amico propter actiones, non contra illius, sed præter illius Voluntatem positas. Quæ responsio fundatur in expresso Testimonio S. Thomæ, qui q. 7. de Malo a. 1. ad. 1. ait: Dissolutio peccati perfectè quidem convenit peccato mortali; imperfectè autem & secundum quid peccatum Veniale. Unde convenienter dicitur, quod peccatum veniale non est contra legem, sed præter legem. Et ibid. a. 2. ad 10. inquit, Dicendum, quod peccatum veniale, cum non importet aversionem, propriè loquendo, non habet rationem offensæ.

340. Denique concludit Adversarius in am Thesin his Verbis. [Quod autem per peccatum formaliter solum excludatur Bonitas actus finis, ut objicit Haunoldus l. c. n. 16. solum probat, id, in quantum est malum hominis, delictum gravitate simpliciter infinita. Sed quis in hoc contradicit?] Quam clausulam Adversarius impertinenter ponit in hac Thesi, ubi ex supposita infinitate peccati tantum secundum quid constituit, evincere placabilitatem DEI de condigno per satisfactionem puræ Creaturæ: spectat enim potius ad priorem Thesin, ubi ipsum suppositum impugnatur. Deinde objectio prædicta P. Hau-

P. Haunold etiam probat, peccatum mortale destitui quoque gravitate simpliciter infinita, in quantum est malum DEI; quia DEVS tantò gravius contemnitur, & offenditur, quantò gravius præcipit actum bonum, qui per peccatum formaliter excluditur, quatenus non continet bonitatem actus præcepti. Vnde licet terminus, à quo aliquis avertitur per peccatum mortale, semper sit idem, & simpliciter infinitus, modus tamen se avertendi à DEO contra legem, gravius vel leviùs præcipientem, est inæqualis, & ideo peccatum mortale etiam in quantum est averso à DEO, & est inæquale consequenter nullum est simpliciter infinita malitia.

CONTROVERSIA LXXV.

DIGNITAS SATISFACTIONIS.

An hæc crescat ex Dignitate satisfaciens.

341. Quemadmodum infinita Dignitas Christi merentis, & satisfaciens, est ratio formalis, ut ejus merita, licet non acquirant infinitam intensiorem, aut bonitatem moralem, dignificentur, & extollantur ad Valorem simpliciter infinitum, ita P. Haunoldus lib. 4. n. 129. Jure merito concessit, quòd quia dignitas major personæ auget Valorem operis, etiam plus præmii pro æquali opere accepturus essetis, qui esset sanctior, quàm qui esset minùs sanctus. Quam assertionem probavit clarissimo Testimonio S. Thomæ 2. dist. 29. a. 4. in C. ad quod nec Verbulum respondit Adversarius: Textus autem S. D. sic sonat. [Dicendum, quòd cum meritum non consistat in habitu, sed in actu, nec in actu quolibet, sed in eo, qui per habitum Gratiae NB. informatur. Actus autem omnis meritorius ex Voluntate procedat, oportet, quòd meritum aliquid habeat NB. à Gratia, & aliquid à voluntate, & aliquid ex objecto actus. Vnde species actus trahitur: & ideo ex his tribus efficacia merendi, mensurari potest, ex Gratia, Voluntate, & objecto. Quantò enim NB. majori Charitate, & Gratiâ actus informatur, tantò magis est meritorius.] Ita S. Doctor, cujus tam aperta sententia non debuit dissimulari, longè minùs refutari ab ejus Discipulo. Idque exemplis humanis illustrari potest. Si enim summus aliquis belli Dux, & gregarius miles prorsus simile obsequium Cæsari præstitissent, v.g. prodicionem seu occultam conjurationem contra Cæsarem, detexissent, majus utique præmium decernendum esset Duci, quod

scil. Dignitati ejus consentaneum esset, quàm gregario militi decerneretur, licet Dignitas Ducis nihil perfectionis aut intensiorem, aut influxus physici actioni meritoriae contulisset.

342. Vnde Adversarius frustra laborat in assignanda disparitate inter gratiam sanctificantem, & inter Personam Verbi Divini, ut salvâ hujus virtute dignificandi meriti Christi infinitè, deneget gratiæ vim dignificandi ultra bonitatem & intensiorem propriam actus meritorij. Dum ait: [Cum gratia sanctificans sit habitus, subditur Voluntati quoad usum, & solum dignificat secundum influxum, quem præstat: Vnde sicut nullatenus dignificat, si nullatenus influat, ut contingit, quando homo iustus non utitur gratiæ influxu, sed in actum mere naturalem prorumpit; ita cum influit, non dignificat, nisi juxta quantitatem influxus; ac proinde, si, quamvis gratia sit intensa ut octo, non influat nisi ut quatuor, solum præstat dignitatem ut quatuor: aliâ intensiōe solum concomitanter se habente; Persona autem Verbi non subditur usui libero Voluntatis; cum substantialis sit, & non possit Voluntas sine Personæ concursu operari; ideoque dignificat secundum totum, quod potest, & per consequens infinitè, juxta S. Thomam hic q. 48. a. 2. ad 3. dicentem: quòd dignitas carnis est æstimanda secundum Personam assumptam, in quantum scilicet erat caro DEI, ex quo habebat dignitatem infinitam.]

343. Hæc enim disparitas partim supponit falsum, partim est impertinens. Quia nimirum nec gratia sanctificans, nec Persona Verbi dignificat merita in genere Causæ efficientis, ideo supponit falsum; S. Doctor quippe loco cit. Personæ Verbi tantum tribuit vim dignificandi in genere Causæ formalis, quatenus per Unionem transfundit in carnem dignitatem DEI, in merita hoc ipso transfertur denominatio, quòd sint merita Personæ, habentis dignitatem infinitam, adeoque infinitam Vim merendi, ac satisfaciendi: aliàs si in genere causæ efficientis tantum Verbum Divinum dignificaret merita, producendo bonitatem intrinsecam & intensiorem illorum, hoc ipso non tribueret illis Valorem infinitum, quia non tribuit bonitatem, & intensiorem infinitam. Pari ratione gratiæ sanctificantis S. D. supra relatus, adscribit Vim dignificandi in genere Causæ formalis, quatenus immediatè personam merentem, & hac mediante actum illius meritorium informat, & hoc sensu S. D. 1. 2. q. 114. a. 3. in corp. de Virtute gratiæ dignificandi, & reddendi meritum condignum Vitæ æternæ, ait: [Attenditur etiam pretium operis secundum dignitatem gratiæ, per quam homo confors factus Divinæ naturæ adoptatur in Filium DEI, cui debetur hæreditas ex ipso Jure adoptionis.] Vnde licet gratia nullatenus dignificet actum, si nullatenus